

1. American English Language

Trên con đường ngôn ngữ tiến hóa của một ngôn ngữ được thông dụng nhất trên hành tinh này, năm 2006 một đội ngũ các chuyên gia Anh ngữ đã tiến hành nghiên cứu (1 million words) trong phạm vi ngôn ngữ phong phú giao lưu của loài người.

Cơ quan Điều hành Ngôn ngữ Toàn Cầu (Global Language Monitor, viết tắt là GLM) do một nhóm chuyên viên chuyên ngành ngôn ngữ thành lập để nghiên cứu chi tiết về sự phát triển và biến đổi của tiếng Anh ngữ và những biến đổi sâu xa của Anh ngữ trong sinh hoạt văn hóa văn chương, và đời sống của con người. Theo cơ quan GLM cho biết, năm 2006, kho tàng Anh ngữ tiếng Hoa kể lên đến một triệu chữ, con số đáng quan tâm cho những người.

Trong lúc Pháp ngữ phát triển ở Hàn Lâm Viện duy nhất xét, cơ quan này thành lập năm 1635 do Hoàng y Richelieu chủ xướng. Viện Hàn Lâm Pháp toàn quyền quy định về văn phạm, từ ngữ mới, đó mới là Pháp văn chính thức. Hàn Lâm Viện Pháp, một nhóm người sáng tạo trong thập kỷ chữ nghĩa, báo chí, chủ yếu áp dụng chính trị gò bó, thành thử Pháp ngữ không phát triển theo nhu cầu tiến bộ của đời sống, nên hiện nay vẫn chỉ trong khoảng 100 ngàn chữ nghèo nàn.

Nhìn lại Anh ngữ, nhất là Anh ngữ tiếng Hoa K, một ngôn ngữ tiến hóa nhanh nhất trong hàng vạn ngôn ngữ trên quần đảo này. Hoa K là đất của những người di dân nên Anh ngữ cũng phát triển hài hòa trên nền tảng theo ngôn ngữ và sinh hoạt của di dân.

Sau đây là một vài chữ Anh ngữ tiêu biểu được thành hình từ những ngôn ngữ khác trên thế giới:

Chữ Anh ngữ Đ được hình thành từ Nghĩa

Dentist	Pháp ngữ	Nha sĩ	
Hamburger	Đ c ngữ	Bánh mì kẹp thịt	
Dinosaur	Hy Lạp ngữ	Khố ng Long	
Forum	La Tinh	Điền Đàn	
Alligator	Tây Ban Nha	Cá S u Ao dai; Pho	Việt
Nam	Áo dài, Ph		

Số khác biệt giữa Anh ngữ tiếng Hoa K và Anh ngữ Anh Quốc, một phần trong cách sử dụng

biõ n hoá. Trong mõ c đõ nào đõ, ngõõ i Hoa Kõ đõ n giõ n hoá trong võ n đõ c (spelling) và chõ p nhõ n cho Anh ngõ thích õ ng trong môi trõõ ng mõ i. Sõ khác biõ t nõ y đõ thành hình lõ n đõ n và kéo dài hõ n 300 năm. Vào thõ kõ XVII, ngõõ i Anh đõ u tiên đõ n Hoa Kõ rõ i đõ n đõ n ngõõ i Đõ c, ngõõ i Pháp, ngõõ i Ý, ngõõ i Thõ y Đõ n; ngõõ i Âu châu đõ n đõ nh cõ tõ i phõ n đõ t Tân Thõ Giõ i cùng võ i thõ dân da đõ bõ n xõ. Trong sinh hoõ t chung cõ a mõ t cõ ng đõ ng đa sõ c dân, mõ t American English Language đõ thành hình.

Nãm 1828, õng Noah Webster đõ chính thõ c tách rõ i Anh ngõ tõ i Hoa Kõ tõ Anh ngõ õ Anh quõ c, khi õng soõ n và cho xuõ t bõ n quyõ n tõ đõ n đõ u tiên, An American Dictionary of the English Language. Ông Webster đõ Mõ hoá tiêu chuõ n cách đánh võ n và đõ c Anh ngõ, cùng in thêm nhiõ u tõ ngõ mõ i, nhõ ng chõ nõ y chõ a bao giõ có trong tõ đõ n Anh ngõ õ Anh quõ c. Tõ đõ, nhiõ u nhõ xuõ t bõ n õ Hoa Kõ lõ n lõõ t đua nhau làm tõ đõ n theo đõõ ng lõ i cõ a õng Webster và sách đõõ c chõ p nhõ n hoan nghõnh khõ p hoàn cõ u.

Đõ u thõ kõ XX, võ i quá khõ huy hoàng cõ a Anh quõ c, nhõ ng trí thõ c Hõ ng Kông nhõ n đõ nh rõ ng, Anh ngõ tõ Anh quõ c là Anh ngõ chính thõ ng quý phái tiêu chuõ n. Thõ i đõ i và sinh hoõ t loài ngõõ i đõ đõ i thay, nõ n văn hoá giáo đõ c Hoa Kõ tràn ngõ p khõ p đõ a cõ u. Cuõ i năm 2002 tõ i đõ n đàn Houston, tõ ngõ i cõ nh giáo sõ Paul Chu, ngõõ i đõ ng cùng tõ giõ ng đõ y tõ i Đõ i hõ c Houston, hiõ n là Chõ tõ ch Đõ i hõ c Hõ ng Kông, õng ta thì thõ m vào tai tõ phê bình đõ n giõ bà Margaret Thatcher nói tiõ ng Anh ngõ ng nghõ u thõ t lõõ i đõ đõ t và chõ có tiõ ng Anh tõ i Hoa Kõ là du đõõ ng đõ y nhõ c đõõ u trõ m bõ ng hùng hõ n.

Nhiõ u quõ c gia trên thõ giõ i có luõ t đõ nh bõ t buõ c chõ dùng mõ t ngôn ngõ chính thõ c trong mõ t nõõ c, gõ i là quõ c ngõ, nhõ ng õ Hoa kõ không có luõ t dùng Anh ngõ là ngôn ngõ chính thõ c cho toàn thõ liên bang. Chõ có 23 tiõ u bang có luõ t đõ nh dùng Anh ngõ làm ngôn ngõ chính thõ c, trong đó có tiõ u bang California, nõ i nhiõ u ngõõ i Viõ t Nam đõ nh cõ nhõ tõ Hoa kõ. Tiõ u bang Texas nhiõ u lõ n đõ a đõ luõ t Official English Laws ra thõ o luõ n đõ u bõ bác bõ, vì sõ ngõõ i Hoa kõ gõ c Mõ Tây Cõ có thõ lõ c chính trõ khá mõ nh.

Chuyõn viên nghiõn cõ u ngôn ngõ Hoa Kõ ghi nhõ n có trên 336 ngôn ngõ đõ tõ ng đõõ c sõ đõ ng õ Hoa Kõ, trong đó có 176 ngôn ngõ thõ dân da đõ; 52 ngôn ngõ cõ a thõ dân hiõ n nay không còn ai nói đõ n nõ a.

Thõ ngõ da đõ hiõ n nay đõõ c thông đõ ng nhiõ u nhõ t trong cõ ng đõ ng Hoa Kõ là tiõ ng Navajo, nhiõ u tiõ ng nõ y đõ đõõ c biõ n hoá thành Anh ngõ. Vì Hoa Kõ không có luõ t quõ c ngõ chính thõ c, nên trong cuõ c Tõ ng Kõ m Tra Dân sõ năm 2000, Văn phõng Thõ ng Kõ Liên bang đõ phõ i in

b n v n đ i c ki m tra b ng sáu th ti ng: Anh ng , Tây Ban Nha, Trung Hoa, Vi t Nam, Đ i Hàn và ti ng Phi Lu t Tân Tagalog.

Năm 2006, khi c quan GLM đ t pháo bông ăn m ng Anh ng t i Hoa K đã có m t tri u ch , nh ng t p chí vi t Anh ng sáng t o ph c t p khó hi u nh Newsweek ho c t p chí s d ng Anh ng đ n gi n rõ ràng nh Reader’s Digest đ u có bài đ c bi t hân hoan chào m ng. Trong m t tri u ch Anh ng n y, n u đ i thi hào Anh ng Shakespeare đ t nhiên tái sinh xu t hi n, có i ông ta cũng ng c nhiên ng ngành. T t c gia tài thi ca đ s c a ông đ i cho h u th , ông cũng ch s d ng kho ng 24 ngàn ch , trong s n y có h n 1000 t do ông sáng t o ra. M t ng i Hoa K sinh ra và l n lên trên quê h ng c a mình, c p sách đ n tr ng h c thi đ u b ng c nhân k s BA, BS cũng ch s d ng kho ng 14 ngàn ch .

Năm 1984, tôi đ c thành ph Houston b u vào ch c v Houston’s Poet Laureate, nhà th Công Huân Danh đ c a thành ph Houston. Trong ba năm 1984-1987, tôi đ c m i làm keynote speaker, di n gi chính c a các bu i i văn hoá, xã h i. M t l n trong bu i i gây qu t thi n năm 1985, th tr ng thành ph Houston lúc b y gi , bà Kathy Whitmire gi i thi u tôi đ đ c di n văn khai m c, bà nói tôi là m t “great bard”, nhà th l n. Ông Warren Buffett, có b ng BS, MS, nhà t phú giàu th nhì trên th gi i hi n nay, ông ng i bên tay ph i li n quay h i tôi ch “bard” nghĩa là gì. Thì ra ch “bard” n m ngoài 14 ngàn ch thông th ng, còn ch poet là thi sĩ i trong 14 ngàn ch thông d ng hàng ngày c a ng i Hoa K .

Ti n sĩ Alan Greenspan, c u Ch T ch Ngân Hàng D Tr Liên Bang Hoa K , m t nhân v t ngo i i , th ng s d ng ngôn ng cao i khác v i ti ng s d ng thông th ng.

Khi còn tr , ông Greenspan mu n c u hôn v i ng i b n gái, ông đã s d ng ngôn ng văn ch ng đ n hai l n mà cô ta v n ng ngác không hi u, đ u cô ta là m t minh tinh đi n nh. Mãi đ n l n th ba khi ông ta qu g i xu ng và dâng chi c nh n đnh hôn, cô ta m i hi u ra, lòng tràn ng p sung s ng ôm ông ta ch p nh n. Ngày 05 tháng 12 năm 1996, Ch T ch Ngân Hàng D Tr Liên Bang, Alan Greenspan tuyên b th tr ng ch ng khoán trên toàn th gi i đã gia tăng m t cách vô lý b ng hai ch “irrational exuberance”, ngày hôm sau th tr ng ch ng khoán toàn c u đã s t gi m m t đi 100 t M kim vì hai ch n y. Hai ch “irrational exuberance” đi vào i ch s tài chánh th gi i nh hai ch đ t giá nh t c a ngôn ng loài ng i.

M t nhà văn l n Hoa K , tác gi trên 60 tác ph m, ông John Updike t t nghi p C nhân Anh văn Đ i h c Harvard v i h ng T i i u Danh D (Summa Cum Laude) là m t trong hai ng i gi i thi u tôi gia nh p Trung Tâm Văn Bút PEN Club Hoa K , ông đ c r t nhi u gi i th ng văn

cháng huy cháng cao quý. Tráng thiên tiáu thuyát “Rabbit” mô tá cuác đái tháng trám cáa mát cáu thá láng danh, ông John Updike cũng chá sá đáng khoáng 18 ngàn tá Anh ngữ. Nhà văn ná Hoa Kỳ gác Phi châu Toni Morrison, bà đá cá giái tháng Nobel văn cháng năm 1993, tiáu thuyát “Beloved” bán cháy nhát, bà cũng chá sá đáng khoáng 15 ngàn chá Anh ngữ. Amy Tan nhà văn ná Hoa Kỳ gác Trung Hoa, có sách bán đán hàng triáu quyán và truyán cáa cô đã đác đáa lên màn bác, Amy Tan cũng chá sá đáng khoáng 13 ngàn chá Anh ngữ khi viát táp truyán ngữ n “The Joy Luck Club” và 14 ngàn chá khi viát truyán dài “The Kitchen God Wife.”

Còn nháng nhà văn Hoa Kỳ chuyên viát tiáu thuyát kinh đá hoác nháng chuyán tình át át, náng nác mùi tình đác, sách bán rát cháy, mái quyán há thu vào hàng triáu đô la nhá hai tác giá Stephen King và Danielle Steel; nháng nhà văn náy há chá dùng khoáng 12 ngàn chá Anh ngữ. Iris Chang cô sá gia vĩ đái nhát cáa ngữ ái Trung Hoa tái Hoa Kỳ, cô tá tá qua đái năm 2005 khi chá mái 26 tuái; cô viát hai quyán sá “The Rape of Nanking” và “The Chinese in America” cũng chá sá đáng khoáng 11 ngàn tá Anh ngữ.

Theo Văn Phòng Tháng Ká Hoa Kỳ, 1/5 dân sá Hoa Kỳ vào khoáng 60 triáu ngữ ái tá 5 tuái trá lên đã nói mát ngôn ngữ khác tái nhà, không phái Anh ngữ. Trong sá 60 triáu ngữ ái náy có 55% há nói Anh ngữ láu loát.

Cáng đáng Viát Nam chúng ta sá đáng Viát ngữ tái nhà lên đán hán 75% và khoáng gán 50% nghe hiáu và phát biáu Anh ngữ láu loát. Mát hác sinh Viát Nam đán Hoa Kỳ 10 tuái tiáp tác đán tráng đá tát nghiáp trung hác và sau 4 hay 5 năm tát nghiáp đái hác á Hoa Kỳ vái văn báng cá nhân, ká sá BA, BS, nháng ngữ ái Má gác Viát náy tháng sá đáng khoáng 11 ngàn chá Anh ngữ. Gán đây, nháng cuác thi đánh ván toàn quác Spelling Bee tái thá đô Washington D.C. đã có nhiáu hác sinh gác Viát tham đá, mát phát hián đáng máng. Khi gán đán vòng chung kát, hác sinh gác Viát tháng váp ngã vì gáp nháng chá tiáng Anh thành hình tá tiáng La Tinh, Hy Lạp, Đác, Do Thái. Mong sao các em đác nhiáu sách Anh ngữ hán náa đá tián sâu vào vòng chung kát cuác thi đánh ván Spelling Bee và trong táng lai trá nên nhà văn Hoa Kỳ háu tháng thác cùng góp phán vào sá tháng hoa cáa kho tàng mát triáu chá Anh ngữ đã đát trong năm 2006.